

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до зауважень, викладених у звіті експертної групи
«Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми
1895 Соціальна робота,
рівень вищої освіти другий (магістерський),
спеціальність 231 Соціальна робота»

Співпраця з експертною групою була змістовною й продуктивною. Висловлюємо вдячність експертам за плідну взаємодію, детальний аналіз, змістовне та доброзичливе обговорення, результатом чого стало визначення сильних сторін ОНП «Соціальна робота».

Надані рекомендації сприятимуть покращенню реалізації ОНП та її подальшому вдосконаленню. Водночас вважаємо за доцільне надати певні коментарі щодо окремих позицій звіту:

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми.	
<p>До слабких сторін та недоліків ОНП “Соціальна робота” другого (магістерського) рівня вищої освіти в КНУТШ в контексті критерію 1 слід віднести відсутність оприлюдненої на офіційному веб-сайті кафедри зведеної таблиці пропозицій та рекомендацій всіх зацікавлених сторін стосовно удосконалення даної ОНП; пункту «Висловіть Ваші пропозиції та побажання щодо удосконалення системи якості освіти на цій ОНП та в університеті у всіх анкетах для стейкхолдерів.</p> <p>Рекомендується Гаранту ОНП:</p> <p>1) до кінця навчального року 2023-2024р. оприлюднити на офіційному веб-сайті кафедри зведену таблицю пропозицій та рекомендацій (Група стейкхолдерів; Рекомендації / зауваження; Реакції проектної групи) всіх зацікавлених сторін стосовно удосконалення ОНП, результати їх урахування або причини неврахування. Після завершення обговорення ОНП оприлюднювати зведену інформацію щодо поданих пропозицій стейкхолдерами та залишати її доступною на сайті.</p> <p>2. Доповнити в анкетах для всіх груп стейкхолдерів змістовне наповнення питань щодо висловлення їх думки, надання пропозицій відповідності та можливостей вдосконалення ОНП.</p>	<p>1. Загальноуніверситетська практика не підтримує ідею оприлюднення на офіційному вебсайті Університету інформації щодо пропозицій та рекомендацій всіх зацікавлених сторін стосовно удосконалення даної ОНП.</p> <p>Не зрозуміло яка мета в оприлюдненні зведеної таблиці пропозицій всіх стейкхолдерів? Що саме з точки зору забезпечення якості в цій ОНП не досягається іншим шляхом і має бути забезпечено публікацією цієї таблиці?</p> <p>Незрозуміло чому це вважається недоліком взагалі і в контексті 1 критерію зокрема? (Нормативних документів, які вимагали б таке оприлюднення, немає).</p> <p>ЕГ відзначає «... плідна співпраця кафедри соціальної роботи зі стейкхолдерами та їх активна участь у проектуванні та визначенні цілей ОНП, врахуванні запитів роботодавців та експертів-практиків в галузі...», тож з точки зору проектуванні і визначення цілей необхідного рівня забезпечення якості було досягнуто.</p> <p>На сайті факультету психології постійно розміщено посилання на активну гугл-форму щодо зворотного зв'язку від усіх зацікавлених сторін. Доступ до нього мають гарант та робоча група ОП. Загальноприйнятою університетською практикою є висвітлення на сайті узагальнених результатів обробки усіх відгуків і пропозицій у вигляді затвердженої ОНП.</p> <p>Враховуючи викладене, рекомендацію 1 вважаємо надмірною.</p>

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
	<p>2. Щодо рекомендації 2.</p> <p>Університетське соціальне дослідження Unidos, що проводиться серед здобувачів вищої освіти, у своїх блоках містить відкриті питання щодо рекомендацій стосовно покращення освітніх програм, роботи факультету та Університету.</p> <p>Окрім того, для інших груп стейкхолдерів (роботодавців, партнерів тощо) застосовується інші методи отримання інформації, які висвітлено у самозвіті. Тому, ми не згодні із цим зауваженням і вважаємо його недостатньо обґрунтованим.</p> <p>Враховуючи виокремлені ЕГ сильні сторони ОНП та її відповідність інноваційним та актуальним тенденціям розвитку соціальної роботи в Україні, через впровадження проєктної діяльності, а також залучення стейкхолдерів до неї, що зафіксовано у відповідних документах (витягах з протоколів кафедри, програмах і резолюціях щорічних конференцій кафедри тощо), вважаємо що по цьому критерію ОНП відповідає рівню А.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми.	
<p>Навчальний план сформований відповідно до опису ОНП та структурно-логічної схеми. Рекомендації:</p> <p>Представлену структурно-логічну схему ОНП доповнити конкретизацією про семестри, в яких вивчаються ОК та ВК;</p> <p>переглянути підхід з визначення обсягу кредитів для атестації та гуманітарної складової (з метою вдосконалення мовних компетентностей, ОК гуманітарного та суспільствознавчого спрямування, цивільного захисту тощо);</p> <p>розширити переліку СК та ПРН з кожного виду практик.</p> <p>За ОНП «Соціальна робота» заявлено про присвоєння професійної кваліфікації «Фахівець соціальної роботи», «Молодший науковий співробітник (соціальний захист населення)».</p> <p>Додатково можуть бути присвоєні професійні кваліфікації: «Фахівець з управління проектами та програмами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва», «Менеджер із соціальної та корпоративної відповідальності» (із цього</p>	<p>2.1 Конкретизація структурно-логічної схеми ОНП по семестрам не прийнята в практиці організації навчального процесу в Університеті та на факультеті, що обґрунтовується більшою можливістю корекції навчальних планів відповідно до актуальних викликів соціальної ситуації в Україні. З точки зору Університету одна із цілей навчального плану і полягає в тому щоб допомагати оперативно адмініструвати програму (яка є достатньо сталою і змінюється раз на п'ять років) враховуючи і структурно-логічну схему і кадрові, технічні тощо можливості закладу.</p> <p>2.2 У звіті ЕГ відзначено, що на ОНП відбувається викладання трьох ОК англійською мовою, що відповідає вимогам Концепції вивчення іноземних мов студентами неспеціальних факультетів/інститутів КНУТШ, та сприяє досягнення мети вдосконалення мовних компетентностей та забезпечує опанування ПРН 3, 4, 8, 11, 13, 17. Щодо ОК (чи блоків) ОК гуманітарного та суспільствознавчого спрямування, цивільного захисту то такого роду структуризація програм підготовки магістрів не передбачалася навіть до прийняття чинного Закону про вищу освіту у</p>

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>переліку наявний лише професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»).</p> <p>Рекомендація:</p> <p>2.4 врегулювати внутрішніми документами ЗВО процедуру і визначити критерії присудження професійних кваліфікацій (у Положенні про організацію освітнього процесу є п.п. 8.3.1; 8.3.2; 8.3.3, які висвітлюють лише загальні вимоги до такої процедури) як за умови наявності професійного стандарту, так і відсутності.</p> <p>2.5 Водночас до оцінки у випускників компетентностей, передбачених професійним стандартом, слід залучати представників зацікавлених сторін – роботодавців, професійних асоціацій та організацій тощо.</p>	<p>2014 році, наразі ж взагалі немає вимог щодо наявності тих чи інших дисциплін – мають бути досягнуті заплановані результати навчання, от і все.</p> <p>Рекомендація «переглянути підхід з визначення обсягу кредитів для атестації» незрозуміла – позиція Університету з цього приводу повністю відповідає вимогам ЄПВО і рекомендаціям ЄКТС, а також зареєстрованим в міністерстві юстиції України наказам МОН України.</p> <p>2.3 Рекомендація розширити «перелік СК та ПРН з кожного виду практик» не дуже зрозуміла, бо перелік СК та ПРН, які можуть бути опановані у процесі опанування освітніх компонент визначений у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти. По кожному виду практик виокремлено ПРН, на формування яких вони спрямовані, що зафіксовано у відповідних РПНД.</p> <p>2.4 Процедура присудження професійної кваліфікації в Університеті регулюється Положенням про організацію освітнього процесу КНУТШ (більша частина вимог зафіксована у підрозділі 8.3). Конкретні критерії присудження професійних кваліфікацій визначаються ОНП (так, проф.кваліфікація «Фахівець соціальної роботи», «Молодший науковий співробітник (соціальний захист населення)» присуджуються за такими критеріями: рівень оволодіння обов'язковими освітніми компонентами – не менше 75 балів, проходження виробничої практики – не менше 75 балів, зарахування асистентської практики – не менше 75 балів, захист кваліфікаційної роботи магістра та складання комплексного іспиту з соціальної – не менше 75 балів).</p> <p>Додатково може бути присвоєна професійна кваліфікація «Фахівець з управління проектами та програмами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва» за умови, якщо успішного складання (не менше 90 балів) дисциплін із вибіркового блоку «Соціальна робота в громаді» (ВБ.1.01, ВБ.1.02, ВБ.1.03, ВБ.1.04); проходження виробничої практики відбувалося у органах місцевого</p>

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
	<p>самоврядування ОТГ або інших інституціях, що їм підпорядковуються та оцінено не менш як на 90 балів; тема кваліфікаційної роботи магістра охоплює тематичний напрям соціальної роботи в громаді; захист кваліфікаційної роботи оцінено не менше як на 90 балів.</p> <p>Додаткова професійна кваліфікація «Менеджер із соціальної та корпоративної відповідальності» за умови, якщо успішного складання (не менше 90 балів) дисциплін із вибіркового блоку «Соціальна робота в бізнес організаціях» (ВБ.2.01, ВБ.2.02, ВБ.2.03, ВБ.2.04); студент проходив виробничу практику у HR-відділах бізнес організацій та отримав оцінку не менше 90 балів; тема кваліфікаційної роботи магістра охоплює тематичний напрям соціальної роботи з проектування та реалізації принципів соціальної відповідальності в діяльності недержавних організацій та бізнесі; захист кваліфікаційної роботи оцінено не менше як на 90 балів.</p> <p>На підставі викладеного вважаємо це зауваження недостатньо обґрунтованим.</p> <p>2.5 Що стосується оцінки у випускників компетентностей, передбачених професійним стандартом, то кафедрою залучаються представники зацікавлених сторін (роботодавців, професійних асоціацій та організацій тощо) у якості рецензентів кваліфікаційних робіт, керівників на базах практики та голів екзаменаційних комісій.</p> <p>На підставі викладеного вважаємо це зауваження недостатньо обґрунтованим.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання.	
<p>Відсутність досвіду академічних обмінів студентів, які б сприяли розширенню професійної компетентності майбутнього магістра соціальної роботи, формуванню розуміння особливостей соціальної роботи у різних регіонах України та за кордоном, усвідомленню значення та специфіки професії на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1) Гаранту ОНП та кафедрі соціальної роботи розробити програми в рамках співпраці з ЗВО-партнерами щодо дистанційної (віртуальної) мобільності студентів спеціальності 231</p>	<p>У відомостях самооцінювання ЕГ було представлено досвід академічної мобільності здобувачів освіти ОНП Соціальна робота, що відбувалися у 2018-2019 роках, до пандемії та початку повномасштабного вторгнення. У той же час, у звіті ЕГ (п.4.5) вказано, що ЕГ було підтверджено факт навчання Шубчинської А. у 2019/20 н.р. в Університеті м. Печ (Угорщина). У той же час ЕГ не відзначила у звіті факт академічної мобільності Свиридової М. в 2018/19 н.р. в Масариковому Університеті (Чехія), про що було надано підтверджуючу інформацію.</p> <p>У Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=</p>

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
Соціальна робота, починаючи з I семестру 2024-2025 н.р.	<p>uk передбачена можливість дистанційної мобільності для здобувачів вищої освіти. Програми академічної мобільності (дистанційної) розробляються, у випадку згоди приймаючої сторони, за участю Відділу міжнародних зв'язків Університету та реалізуються на рівні структурних підрозділів.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
<p>4.1 Методи навчання ОНП “Соціальна робота” носять традиційний характер.</p> <p>4.2 Система оцінювання знань здобувачів освіти є однотипною у всіх РПНД і передбачає тільки шкалу оцінювання без і пояснень.</p> <p>4.3 Відсутні пояснення оцінювання проміжних результатів магістранта - тільки наведені розподіл балів за темами і формами контролю.</p> <p>4.4 Рекомендовані до ОК.01, ОК.02, ОК.04, ОК.06, ОК.08, ОК.12, ОК.13, ОК.14, ОК.16, ОК.17 джерела носять застарілий характер.</p> <p>4.5 В умовах інтернаціоналізації діяльності ЗВО важливо активізувати процес залучення здобувачів ОНП «Соціальна робота» до участі у міжнародних проектах та взаємообміні. Рекомендується:</p> <p>4.5.1 НПП на ОНП «Соціальна робота» до 01 червня 2024 року оновити систему оцінювання знань здобувачів освіти шляхом внесення до РПНД інтерактивних методів, а завідувачу кафедри та гаранту перевірити виконану роботу.</p> <p>4.5.2. До 01 червня 2024 року в РП оновити рекомендовані джерела до ОК.01, ОК.02, ОК.04, ОК.06, ОК.08, ОК.12, ОК.13, ОК.14, ОК.16, ОК.17.</p> <p>4.5.3 Протягом 2024/2025 навчального року кафедри соціальної роботи продовжити роботу над залученням до співпраці представників університетів та наукових центрів, що працюють у сфері соціальної роботи закордоном.</p> <p>4.5.4 НПП кафедри соціальної роботи до 01.06.2024 на сайті факультету психології оновити інформацію щодо власних наукових публікацій (надати посилання).</p>	<p>4.1 Незрозумілим є висловлювання ЕГ про традиційний характер методів навчання. Види навчальних занять є традиційними (лекційні, семінарські заняття), та закріплені в ОНП. Разом з тим, освітній процес реалізується з використанням інтерактивних методів та технологій навчання (наприклад в ОК 16 це тренінг, ОК 14 – обговорення дискусійний питань, групова дискусія, тощо).</p> <p>4.2 Система оцінювання знань регламентована Положенням про організацію освітнього процесу КНУТШ, в якому не передбачено «пояснення», натомість детально розписано порядок формування оцінки – вклад кожного із часткових результатів навчання у формування оцінки за кожною процедурою оцінювання і за дисципліну в цілому.</p> <p>4.3 ОНП не передбачає проведення проміжного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за темами. Всі освітні компоненти ОК викладаються упродовж одного предмету і закінчуються формою підсумкового контролю (залік та іспит). Тому зауваження не відповідає формам організації освітнього процесу в межах ОНП.</p> <p>4.4 НПП кафедри постійно працюють над оновленням РПНД, у тому числі рекомендованих джерел і ця робота буде продовжуватися надалі.</p> <p>4.5 Кафедра соціальної роботи має підписані угоди про практику з такими міжнародними організаціями як Міжнародна громадська організація «Міжнародний центр розвитку і лідерства» (угода №12/2023 від 21.04.2023). Здобувачі вищої освіти мають можливість проходження виробничої практики у цих організаціях, однак у цьому році такою можливістю не скористалися.</p> <p>4.5.1 Експерименти з системою оцінювання які пропонує ЕГ мають мати мету і бути належним чином обґрунтовані. Щодо інтерактивних методів, то НПП кафедри використовуються такі методи як тренінг,</p>

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
	<p>проблемне обговорення, групова дискусія, та використовуються такі засоби як Google форми, і така робота буде продовжуватися надалі.</p> <p>4.5.2 Погоджуємося із рекомендацією ЕГ щодо оновлення рекомендованих джерел в окремих ОК.</p> <p>4.5.3 Робота над залученням до співпраці представників університетів та наукових центрів, що працюють у сфері соціальної роботи закордоном здійснюється на постійній основі і буде продовжуватися у подальшому.</p> <p>4.5.4 Погоджуємося із рекомендацією ЕГ щодо оновлення інформації про публікаційну активність НПП на сайті факультету.</p>
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти на доброчесність	
<p>Слабких сторін не виявлено</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.</p> <p>5.1. Наявні чіткі та зрозумілі форму контролю та критерії оцінювання здобувачів, які оприлюднюються у РП на сайті.</p> <p>5.2. Прописані прозорі механізми подання апеляції та вирішення конфліктних ситуацій (на ОНП відсутні випадки апеляцій або конфліктних ситуацій).</p> <p>5.3. Магістри на достатньому рівні обізнані щодо питання академічної доброчесності (здобувачі на відвідній фокус-групі показали високу обізнаність щодо проявів академічної доброчесності).</p> <p>5.4. Впроваджено систему використання сервісу UNICHECK для перевірки всіх видів робіт здобувачів на текстові запозичення</p>	<p>Вдячні ЕГ за високу оцінку по критерію 5.</p> <p>5.1 Кафедра постійно працює над вдосконаленням компетентнісного підходу в освітньому процесі, з відповідними формами контролю та критеріями оцінювання знань здобувачів.</p> <p>5.2 Взаємодія усіх учасників освітнього процесу: здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та адміністрації, спирається на принципи безконфліктного вирішення проблемних питань, які можуть виникати в процесі навчання. Це зафіксовано в нормах Етичного кодексу університетської спільноти; Ухвалі ВР КНУТШ «Про репутаційну політику КНУТШ»; Ухвалі Вченої Ради КНУТШ «Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти», Положенні про Апеляційну комісію.</p> <p>5.3 Обізнаність здобувачів щодо політики академічної доброчесності в КНУТШ забезпечується кафедрою та НПП відповідно до Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у КНУТШ та Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ.</p> <p>5.4 Перевірка робіт здобувачів на текстові запозичення є частиною політики КНУТШ щодо забезпечення академічної доброчесності та впроваджується на усіх рівнях здобуття вищої освіти. Зокрема, перевірка кваліфікаційних робіт в сервісі Unichesk на текстові запозичення є обов'язковою умовою для допуску до захисту.</p>
Критерій 6. Людські ресурси.	

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Досягнення визначених ОНП «Соціальна робота» цілей та ПРН потребує подальшого посилення академічної та професійної кваліфікації викладачів, через наукові, навчально-методичні та інформаційні доробки, що мають безпосереднє відношення до ОК, які викладаються на ОНП. Вдосконалювати ОНП базуючись на практико-орієнтованому підході для досягнення ПРН.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>6.1. Викладачам ОК продовжувати роботу над посиленням академічної та професійної кваліфікації через наукову, навчально-методичну та інформаційну роботу, яка спрямована на досягнення цілей ОНП «Соціальна робота» та вдосконалення ПРН.</p> <p>6.2. Гаранту, зав. кафедри, викладачам кафедри соціальної роботи протягом 2024/2025 навчального року продовжити оновлення ОНП співпрацюючи з роботодавцями у напрямку вдосконалення ОК, які спрямовані на досягнення практичних ПРН.</p>	<p>НПП кафедри постійно працюють над підвищенням академічної та професійної кваліфікації, що підтверджується наявністю у них відповідних сертифікатів, наукових публікацій, навчально-методичних матеріалів та інформаційних доробків. Вони представлені у РПНД, атестаціях НПП, звітах з наукової теми кафедри та у звітах по виконанню індивідуальних планів викладачів.</p> <p>Окрім того, оновлення та вдосконалення ОНП здійснюється на основі постійної співпраці із роботодавцями та стейкхолдерами.</p> <p>Тому ми не погоджуємося із коментарями ЕГ по критерію 6, і вважаємо, що він відповідає рівню А.</p>
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси.	
<p>Слабких сторін не виявлено.</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.</p> <p>У КНУТШ створені сприятливі умови для навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, забезпечення їх безперешкодним доступом до навчального корпусу, а саме – наявні пристосований пандус, ліфти, місця для паркування автомобілів тощо. Функціонує Інклюзивний Хаб на факультеті, в якому передбачена доступність для осіб з особливими освітніми потребами, а також Психологічна служба.</p>	<p>Ми дякуємо за високий рівень оцінки по критерію 7</p>
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми.	
<p>Слабких сторін не виявлено</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.</p> <p>1. Налагоджений механізм періодичного моніторингу якості ОНП, який враховує думки всіх учасників освітнього процесу (здобувачів вищої освіти, стейкхолдерів та НПП). Інноваційною практикою слід вважати впровадження загально-університетського</p>	<p>Ми дякуємо за високий рівень оцінки по критерію 8.</p>

Коментарі ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>дослідження UNIDOS (з 2009 р.). 2. Висока обізнаність та компетентність здобувачів та представників органів студентського самоврядування, що свідчить про постійну залученість до процедур забезпечення якості та процесу перегляду ОНП. 3. Системна та налагоджена співпраця з зовнішніми працедавцями (на постійній основі беруть участь у поліпшенні ОНП, зокрема, через: рецензування ОНП, участю у конференціях, неформальних бесід з гарантом та ін.).</p>	
Критерій 9. Прозорість та публічність	
<p>Відсутня можливість перегляду на сайті ЗВО результатів громадського обговорення проекту ОНП, що має включати пропозиції та зауваження стейкхолдерів задля інформування заінтересованих сторін про зміст оновлення проекту ОНП. Рекомендуємо переглянути підхід до розміщення та відкритості інформації про зауваження та пропозиції від стейкхолдерів з метою забезпечення прозорості й публічності реалізації ОНП після закінчення громадського обговорення проекту освітньої програми на 2024-2025 навчальний рік.</p>	<p>Нам не зовсім зрозуміло що дасть для забезпечення якості програми можливість перегляду результатів обговорення після прийняття нової редакції програми.</p>